

DEC

BON

**DIEREXPERIMENTENCOMMISSIE
BEROEPSONDERWIJS NEDERLAND**

JAARVERSLAG 2008

**VERSLAG VAN DE ACTIVITEITEN VAN DE
DIEREXPERIMENTENCOMMISSIE**

1. INLEIDING.

Dit verslag betreft de activiteiten van een DEC, die in het kalenderjaar 2008, met betrekking tot 6 onderwijsinstellingen aangemelde onderwijselementen met dierexperimentele handelingen voor het studiejaar 2008 heeft beoordeeld.

2. ALGEMENE GEDEELTE.

Aangezien onderwijselementen in het middelbaar- en hogerberoepsonderwijs waarbij gebruik wordt gemaakt van levende dieren, vallen binnen de wet op de dierproeven en dientengevolge ook door een DEC moeten worden behandeld, hebben een vijftal onderwijsinstellingen indertijd besloten gezamenlijk een DEC in te stellen om hun dierexperimentele onderwijs te laten toetsen. De taken die deze DEC zich gesteld heeft is de vergunninghouders te adviseren over de voorgenomen (dierkundige) onderwijselementen, en het bediscussiëren van ethische vraagstukken betreffende het uitvoeren van dierkundige handelingen in het onderwijs in het algemeen.

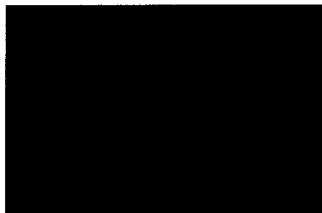
Deze DEC is goedgekeurd op 29 juli 1998 (Kenmerk GZB/VVB 983713).

In 2008 heeft een student van de [REDACTED] de plaats ingenomen van zijn voorganger als lid 9 van de DEC.

De werkwijze van de DEC is dat de aangemelde onderwijsmodulen voor het volgende periode van een jaar worden besproken, waarna het advies aan de desbetreffende vergunninghoudende onderwijsinstellingen wordt uitgebracht; en dat in principe ieder najaar in een bijeenkomst een meer algemeen ethische vraagstelling wordt bediscussieerd.

De vergunninghouders waaraan advies is uitgebracht zijn:

- a.
- b.
- c.
- d.
- e.
- f.

5. a. Zijn er proefdieren bij die reeds eerder gebruikt zijn in andere onderwijselementen/experimenten?

☐ ja Zo ja, bij welk onderwijselement/experiment (DECnr.) en met welk ongerief

☐ nee

b. Worden dezelfde dieren ook nog aan andere experimentele onderwijselementen/procedures onderworpen?

☐ ja Zo ja, bij welk onderwijselement/experiment (DECnr.) en met welk ongerief

☐ nee

3. SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE:

Functie	Deskundigheid	Arbeidsverhouding a, b, c, d en e	Betrokken bij dierproeven
Voorzitter (lid),	Bescherming/Proefdieren	geen	neen
Secretaris (lid),	Bescherming/Proefdieren	geen	neen
Vice voorz. (lid),	Ethiek	geen	neen
Penningm. (lid),	Dierproeven	b	ja
Lid 5,	Alternatieven	geen	neen
Lid 6,	Dierproeven/Alternatieven/Ethiek	neen	ja
Lid 7,	Dierproeven	a	ja
Lid 8,	Bescherming/proefdieren	geen	neen
Lid 9,	Geen	geen	neen
Art.14 (Adv.),	Dierproeven/proefdieren		
Art.14 (Adv.),	Dierproeven/proefdieren		

4. VERGADERINGEN

Een (Plenaire) vergadering heeft plaats gevonden op 11 maart en 4 november 2008.
Op de vergadering waren respectievelijk negen en zes leden van de DEC aanwezig.
In het verslagjaar hebben twee leden deelgenomen aan de bijscholingsdag georganiseerd door de NVDEC.

Op de vergadering zijn de onderstaande 18 onderwijselementen getoetst (zie 5.)
Doelstellingen voor alle getoetste onderwijselementen zijn het aanbrengen van kennis, vaardigheden en attitudes ten bate van de opleiding voor artikel 12 functionarissen Wod. [redacted] studenten, of nascholing van dierenarts-medewerkers van de rijksdienst voor vee en vlees (RVV). De onderwijselementen betreffen het onderwijs in het studiejaar 2008/2009. Positief advies betreft dan ook deze tijdsperiode.
Het resultaat van de toetsing is ter kennis gebracht van betrokken docenten en vergunninghouders.
Gevoerde discussies hebben betrekking gehad op de algemene relatie "leerdoelen – dierexperimenten – alternatieven".

5. OVERZICHT VAN DE DIERPROEVEN WAAROVER ADVIES IS UITGEBRACHT

Algemene opmerkingen:

Van sommige onderzoeksplannen werd aan de docenten verzocht het protocol aan te passen en opnieuw in te dienen, dit had te maken met wijzigingen van bijvoorbeeld het aantal dieren dat nodig was voor het practicum dan wel het ongerief waaraan de dieren werden blootgesteld. Door de leden werd vanwege een nieuw in te voeren techniek/ingreep in kader van het practicum een terug rapportage verlangd, waarin opgenomen het aantal dieren dat nodig was en de reden daartoe.

Aan nog niet eerder ingediende nieuwe onderzoeksplannen werden voorwaarden gesteld met betrekking van de herkomst van de dieren en de te verwachten ongerief aan de dieren. Er werden vragen gesteld naar aanleiding van een practicum waarbij honden van studenten deel uitmaken. Door de leden is duidelijk gemaakt dat te allen tijde de student/eigenaar aanwezig dient te zijn bij het dier gedurende het practicum. Ter verduidelijking voor aanvang van het practicum werd hiervoor door de vergunninghouder ontheffing aangevraagd en verleend door de inspectie VWA.

Door de DEC leden werden vragen gesteld waarom in sommige gevallen de dieren solitair werden gehuisvest. Het solitair huisvesten van dieren was in enkel geval gewenst, dit ter bescherming van het dier zelf of in kader van het onderzoek was dit een eis.

Getoetste onderwijselementen:

a. Ten bate van de vergunninghouder: [REDACTED]

- DEC NR. :
- Titel : Vaardigheden Anatomie
- Doel : vaardigheden opdoen in het vrij prepareren van organen en Structuren als voorbereiding voor het uitvoeren van operaties
- Belang : opleiden van deskundige HLO-BML (art.12 Wod bevoegdheid)
- Diersoort/aantal : rat/ 90-280 ; 7 per student
- Ongerief : gering
- Duur van de proef : practicum/ 7 dagdelen in 4 weken
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

- DEC nr. :
- Titel : vaardigheden dierkundige experimenten
- Doel : vaardigheden krijgen in hanteren, fixeren, anestheseren, Injectie- en operatietechnieken
- Belang : opleiden van deskundige HLO-BML (art.12 Wod bevoegdheid)
- Diersoort/aantal : rat/90 – 240; 6 per student; muis/ 15-40; 1 per student
- Ongerief : gering/matig
- Duur van de proef : practicum/5 dagdelen en 4 hele dagen in 7 weken
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

- DEC NR. :
- Titel : workshops Gedrags Farmacologie
- Doel : training krijgen in het observeren en herkennen van afwijkend diergedrag aan de hand van veel gebruikte diermodellen
- Belang : post HBO/ MBO- cursus voor art.12 Wod functionarissen
- Diersoort/aantal : rat/ 120; 1 per 4 studenten; muis/ 72; 1 per 4 studenten
- Ongerief : gering/matig gering/matig
- Duur van de proef : workshops 3 dagdelen
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

- DEC NR. :
- Titel : Vaardigheden Anatomie
- Doel : vaardigheden opdoen in het vrij prepareren van organen en Structuren als voorbereiding voor het uitvoeren van operaties
- Belang : opleiden van deskundige HLO-BML (art.12 Wod bevoegdheid)
- Diersoort/aantal : rat/ 90-280 ; 7 per student
- Ongerief : gering
- Duur van de proef : practicum/ 7 dagdelen in 4 weken
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

- DEC nr. :
- Titel : vaardigheden dierkundige experimenten
- Doel : vaardigheden krijgen in hanteren, fixeren, enesthereren, Injectie- en operatietechnieken
- Belang : opleiden van deskundige HLO-BML (art.12 Wod bevoegdheid)
- Diersoort/aantal : rat/90 – 240; 6 per student; muis/ 15-40; 1 per student
- Ongerief : gering/matig gering/matig
- Duur van de proef : practicum/5 dagdelen en 4 hele dagen in 7 weken
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

b. Ten bate van de vergunninghouder: [REDACTED]

- DEC nr. : [REDACTED]
- Titel : bloedafname geit, schaap, varken, rund en pluimvee
- Doel : verkrijgen van praktische vaardigheid
- Belang : opleiden van deskundige MBO studenten Diervverzorging en functionarissen van overheidsorganen.
- Diersoort/aantal : a. geit en schaap/3 per cursist; b. rund/ 4 per cursist; c. varken/ 8 per cursist; d. pluimvee/10 per cursist
- Ongerief : a. b. c en d. matig
- Duur van de proef : practicum/ 1 dagdeel
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

Ten bate van [REDACTED]

- DEC nr. :
- Titel : experimentele technieken
- Doel : verkrijgen van praktische vaardigheid
- Belang : opleiden van deskundige biotechnici (art.12 Wod bevoegdheid)
- Diersoort/aantal : muis/15 per leerling; rat/15 per student;
- Ongerief : gering/matig; gering/matig
- Duur van de proef : practicum/ wekelijks
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

c. Ten bate van de vergunninghouder [REDACTED]

- DEC NR. :
- Titel : praktijk anatomie
- Doel : verkrijgen van praktische vaardigheid en kennis
- Belang : opleiden van deskundige HLO-BML (art.12 Wod bevoegdheid)
- Diersoort/aantal : muis/ 15; 1 per student; rat/ 90; 6 per student
- Ongerief : gering gering
- Duur van de proef : practicum/ 1 dagdeel gedurende 7 weken
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

- DEC nr. :
- Titel : praktijk farmacologie
- Doel : verkrijgen van praktische vaardigheid en kennis
- Belang : opleiden van deskundige HLO-BML (art.12 Wod bevoegdheid)
- Diersoort/aantal : rat/ 90; 6 per student
- Ongerief : gering
- Duur van de proef : practicum/1 dagdeel gedurende 7 weken
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

d. Ten bate van de vergunninghouder: [REDACTED]

- DEC nr. :
- Titel : praktijk proefdierkunde
- Doel : verkrijgen van praktische vaardigheid en kennis
- Belang : opleiden van deskundige HLO-BML (art.12 Wod bevoegdheid)
- Diersoort/aantal : muis/ 10-20 1 muis per 2 studenten; 40-50 1 rat per student
- Ongerief : gering/matig ; gering/matig
- Duur van de proef : practicum/1 dagdeel gedurende 7 weken
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

- DEC nr. :
- Titel : praktijk anatomie
- Doel : verkrijgen van praktische vaardigheid en kennis
- Belang : opleiden van deskundige HLO-BML (art.12 Wod bevoegdheid)
- Diersoort/aantal : rat/ 20-40; 1 rat per student
- Ongerief : gering
- Duur van de proef : practicum/1 dagdeel gedurende 7 weken
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

- DEC nr. :
- Titel : praktijk farmacologie
- Doel : verkrijgen van praktische vaardigheid en kennis
- Belang : opleiden van deskundige HLO-BML (art.12 Wod bevoegdheid)
- Diersoort/aantal : rat/ 6, 1 rat per 6-8 studenten
- Ongerief : gering/matig
- Duur van de proef : practicum/2 dagdelen gedurende 2 weken
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

e. Ten bate van de vergunninghouder: [REDACTED]

- DEC nr. :
- Titel : praktijk Dier en Beheer
- Doel : verkrijgen van praktische vaardigheid en kennis
- Belang : opleiden van deskundige HBO-Diermanagement
- Diersoort/aantal : a. 15 leghennen; b. 32 ratten; c. 16 cavia's;
d. 10 dwerggeiten; e. 10 konijnen. 1 dier per 2 studenten
- Ongerief : a,b,c,d en e. gering/matig
- Duur van de proef : practicum/gedurende 3 weken aaneengesloten
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

- DEC nr. : 1000000000
- Titel : praktijk Anatomie
- Doel : verkrijgen van praktische vaardigheid en kennis
- Belang : opleiden van deskundige HBO-Diermanagement
- Diersoort/aantal : 10 ratten; 1 dier per 2 studenten
- Ongerief : gering
- Duur van de proef : practicum/1 dagdeel
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

- DEC nr. :
- Titel : praktijk Effectief adviseren
- Doel : verkrijgen van praktische vaardigheid en kennis
- Belang : opleiden van deskundige HBO-Diermanagement
- Diersoort/aantal : 32 ratten, 1 per 10 studenten
- Ongerief : gering/matig
- Duur van de proef : practicum/2 weken aaneengesloten
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

- DEC nr. :
- Titel : praktijk Immunisatietechnieken
- Doel : verkrijgen van praktische vaardigheid en kennis
- Belang : opleiden van deskundige HBO-Diermanagement
- Diersoort/aantal : 20 leghennen, 1 per 2-3 studenten
- Ongerief : matig
- Duur van de proef : practicum/6 weken aaneengesloten
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

- DEC nr. :
- Titel : praktijk Gezondheidevaluatie
- Doel : verkrijgen van praktische vaardigheid en kennis
- Belang : opleiden van deskundige HBO-Diermanagement
- Diersoort/aantal : 8 honden; 1 per 4 studenten
- Ongerief : gering
- Duur van de proef : practicum/ 1x 8 uur
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

- DEC nr. :
- Titel : praktijk Animal Welfare
- Doel : verkrijgen van praktische vaardigheid en kennis
- Belang : opleiden van deskundige HBO-Diermanagement
- Diersoort/aantal : 5 honden; 1 per 4 studenten
- Ongerief : gering
- Duur van de proef : practicum/2 x8 uur
- Periode toestemming : 1 jaar
- Oordeel : positief advies

6. UITWERKING VAN ENKELE SPECIFIEKE GETOETSTE ONDERZOEKEN.

De discussie:

- Bij elk van de behandelde protocollen wordt besproken of het leerdoel (verkrijgen van handvaardigheid, soms in combinatie met cognitieve leerdoelen) voor de uitoefening van het beroep waarvoor wordt opgeleid nog legitiem is.
- Er wordt jaarlijks besproken of er inmiddels alternatieve methoden zijn om hetzelfde leerdoel te bereiken.
- Er wordt jaarlijks besproken of de vormgeving van het onderwijs (technische uitvoering van de practica) door middel van aanpassingen zou kunnen leiden tot minder diergebruik/ongerief.

7. PROBLEMEN/KNELPUNTEN

- Geen

v

Secretaris DEC ~~AN~~

)

: , 25 maart 2009